

Ponnyavel i Södra Älvsborg 1911-2011

Russavel bedrevs i Högshult i Öxabäck av August Svensson. Han hade 1 hingst och 6-7 ston under 1950- och 1960-talet. Stona kom i huvudsak från Gunnar Banks i Rydal. Här stod hingsten Putte 139 fd 1945 på Gotland e. Dollman 81 och u. Lisen 283.

En mycket omfattande hingsthållning bedrevs på Kärra i Aplared på 1960-70-talet av Gunnar Nilsson med sonen Nils-Gunnar Nilsson. De hingstar här som gjort mest avtryck i russaveln var Raggen 194, Lilleman 264 och Rajman 232. Sistnämnde Rajman har påverkat svensk russavel mycket stort. Rajman föddes hos Gustav Rosvall i Hov, Fäneslunda. Gustav Rosvall bedrev russavel från mitten 1950-talet till 4/6 1968, då hans kvarvarande hästar istället kom till oss på Holmåkra gård i Björketorp.

På Enet i Länghem, startade russaveln redan 1960. Den bedrivs fortfarande än idag. Syskonen Andersson låg bakom russaveln här, och de har framförallt gjort avtryck med den s.k Enet-stammen. Anmodern Mona 1657 fd. 1960 e. Putte 139 och u MonaLisa (från Högshult i Öxabäck) ses som det första stoet i denna stolinjen.

Omfattande hingsthållning för russ bedrevs även på Segerstad i Horred av Lars Dyrendahl med hingsten Flink 205 fr.o.m 1967 och fram till hingstens död.

Russavel bedrivs även sedan en tid tillbaka hos fam. Kallin Dalsjöfors, fam Emtervall Torestorp och fam Jarhult Torestorp.

Russavel och omfattande hingsthållning bedrevs också i Örsås av fam. Ronny och Morgan Jonsson. Russaveln skedde framförallt från sent 1970- till sent 1990-tal. De hingstar som haft mest betydelse här är hingstarna Guval 365, Haj 374 och Taktik G 480. Kända avelsston är bl.a Gissa och Pamilla. Pamilla i sin tur har bl.a lämnat hingstarna Lagun G406 och Quito G 453, samt en mängd framgångsrika ston.

Omfattande hingsthållning och russavel bedrevs även av Gert-Ove Karlsson, Ballagärde Håcksvik. De mest kända hingstar här är Jucent 391, President G 406, stoet Misty Ebba (från Enets i Länghem) samt stoet Pawa.

Ponnyavel bedrivs även sedan lång tid tillbaka hos oss på Holmåkra gård, Björketorp. Huvudinriktningen är russavel, men det är även en del shetlands- och newforestsavel. Första russet kom till gården på fars dag 1962, vilket innebär att 2012 har det bedrivits russavel på gården i 50 år. Hingsthållning i på gården har bedrivits i, inte mindre än 70 år (tidigare i form av ardennerhingstar från Norra Marks hingstförening, från 1942). Aveln på gården idag består av 10st russhingstar, 30-35 russavelston, 1-2 newforesthingstar, 6-7 newforestston, 1-2 shetlandshingstar, samt 7-8 shetlandston. Russhingstar som gjort avtryck i russaveln och som verkat på gården är bl.a Raggen 101, Marino 213, Fanfar 362, Nomad G 424, Major G 418 och Hadar 539. Sammanlagt har över 60 st hingstar verkat på Holmåkra genom åren, vilket har resulterat i ett antal diplom- och Elitston. Utöver det finns även Superelitstona Tindra 3048, Pelly 2759, Telly 3046, Xtana 3377, Yvana 3455 samt ca. 50 st godkända hingstar uppfödda på gården.

22/11 1976 bildades Gute hingstförening (vilket finns beskrivet på Stuteri KL:s hemsida) Totalt fick föreningen in 57 st godkända hingstar genom årens lopp, varav de mest bemärkta är Superelithingstarna Granit 368 och Major G 418.

Andra Elithingstar från Gute, som lämnat avtryck i russaveln är Brokad 323, Effekt 347, Guval 365, Intrig 378, Kurir G 396, Lagun G 406, Nomad G 424, Allgunnens Opal G 428, Tomtebos Enoc G 481, Taktik G 480. Övriga meriterade hingstar är Brilljant 322, Center 330, Furir 354, Fanfar362, Haj 394, Helios 373, Inter 380, Jardin 389, Jucent 391, Karens G 400, Kanyl G 399, Näver G 425, President G 446 samt Uron G 493. Hingstarna stod under sin uppväxttid i huvudsak uppställda på Holmåkra, Björketorp.

Russ var endast premieringberättigade på Gotland fram t.o.m 1960. Från 1961 blev russen premieringsberättigade i hela Sverige. Detta samtidigt som även fjordhästar blev premieringsberättigade. De engelska raserna blev premieringsberättigade först från 1967.

Då det gäller welsh-avel fanns hos Bertil Tanell på Stommen i Kinna, hingsten Horshaga Cyrano. Hingsten hade tillstånd från 1964, men efter 1967 fick han även sin B-bokstav. Detta var en hingst som kom att betyda mycket för just welsh-aveln. Hos fam Claesson, Brodal i Örby och hos Källared Stuteri i Örby bedrivs welshavel sedan en lång tid tillbaka och görs även än idag.

Connemara-avel av betydelse och viss hingsthållning har bland annat bedrivits av Christina Sjölander Johansson, Bolle Stuteri, Bollebygd. Här har hingsten Lukas fått stor betydelse genom sina goda avkommor.

New Forestavel har i länet endast skett i ringa omfattning tills Stuteri KL tog upp avelsuppfödning 1991. Den som fått mest betydelse är stoet Loella 1870. Hon har bl.a fått ELIT samt lämnat 2st godkända hingstar, 4st diplomston, SM-hästar i dressyr och hopphästar av god kvalitet.

Shetlandsavel av relativ stor omfattning, bedrevs av Arvidssons i Skephult och Arvid Andersson i Roasjö. Detta gjordes då rasen ännu inte var premieringsberättigad, vilket medförde att avelsarbetet tyvärr inte fick någon större betydelse för dagens hästar. Uppfödning och hingsthållning av större format bedrevs av John Svensson, Örsås i Svenljunga, med fortsättning av sönerna Ronny, Viggo och Morgan Johnsson. De mest kända avelshingstarna är Dumix, Kompis Douglas, Kärtingehults Max, Allgunnens Zorro och Junibackens Martini. Välkända ston härifrån är bl.a Hammarhus Merry, Kärtingehults Kokette och Junibackens Julia.

Kompis Stuteri, med Annica Strindgård i spetsen hade en betydande shetlandsavel från flera olika platser i länet. Välkända hingstar som verkat på stuteriet är bl.a Botvid och Kanteborgs Sprite, men även stona Frida v.Zoelen, Goudbl. v. St Johanna samt en mängd andra framstående individer.

Hans och Ingela Persson, Annelunds stuteri i Fotskäl har även de haft betydande shetlandsavel. Det är framförallt hingsten Garvis och Horshaga Assia som fått störst betydelse. Hans Persson har, efter några år utanför länet, nu återvänt och är verksam i Borgstena, fortfarande med omfattande shetlandsavel.

I dag bedrivs omfattande shetlandsavel i Dalsjöfors av flera uppfödare, då särskilt bör nämnas fam Arenius som bedriver avel på en hög nivå.

Minishetlandsavel på hög nivå bedrivs av fam. Bengt Andersson på Staxered i Björketorp, där stona Smulan och My, fått störst betydelse.

Omfattande shetlandsavelsuppfödning och hingsthållning har även bedrivits av Kerstin och Bertil Nilsson i Grovared. Hingsten Hambo är den mest kända på gården genom åren.

Jag har med denna korta sammanfattning försökt beskriva länets ponnyavel. Jag har säkert glömt ett antal, men sammanfattningsvis har det gjorts mycket gott för ponnyaveln genom åren och förhoppningsvis fortsätter detta fina arbete också i framtiden.

/Kurt Larsson